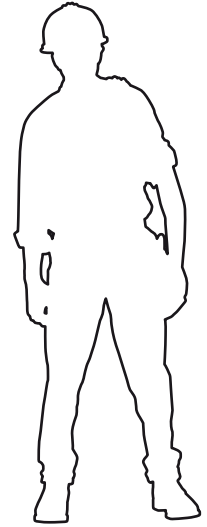

EL CARMEL I NOU BARRIS DEL DRET A L'HABITATGE AL DRET A LA CIUTAT

**Com aconseguir que la ciutat
aixoplugui a tothom?**

La necessitat d'un sostre és més imperiosa que qualsevol norma urbanística. Bé ho saben veïnats com el Carmel i Nou Barris, sorgits d'assentaments de barraques i farcits de blocs residencials pel «barraquisme vertical». Fora l'empara de l'Estat i sota la pressió de l'especulació immobiliària, aquests barris es van fer a si mateixos, en una lluita permanent contra l'orografia, la intempèrie i la pobresa. La seva lluita per un habitatge digne està plena de lliçons per afrontar un repte encara massa vigent: com aconseguir que la ciutat aixoplugui a tothom?

Tres turons assenyalen el llindar d'una altra Barcelona al nord de la seva plana marítima. La franja que els separa de Collserola, antigament un paisatge agrícola i més tard una zona d'estiu, acabaria esdevenint el territori d'acollida de molts dels nouvinguts que la ciutat va rebre a la postguerra, durant el seu període de major expansió industrial. Al Carmel i a Nou Barris es palpa com enlloc a Barcelona fins a quin punt la necessitat d'un sostre és més imperiosa que les lleis de l'urbanisme. Fora l'empara de l'Estat i sota la pressió de l'especulació immobiliària, aquests barris populars es van fer a si mateixos, en una lluita permanent contra l'orografia, la intempèrie i la pobresa.

En els assentaments de barraques auto-construïdes, els obrers seguien treballant

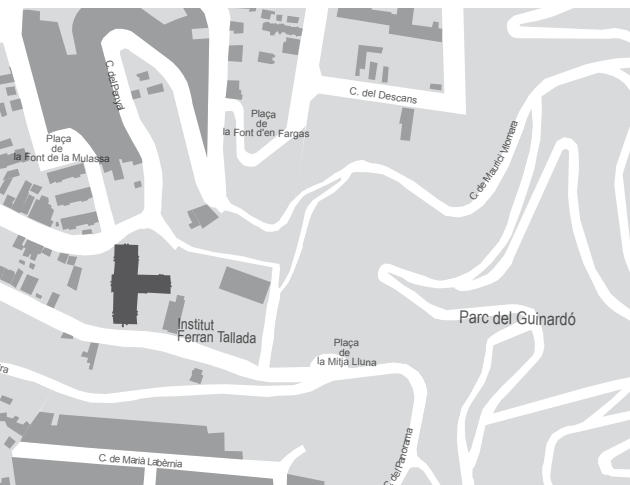
els diumenges per construir amb les seves mans infatigables les clavegueres, els paviments i les voreres d'uns carrers informals que l'Ajuntament no reconeixia. Sempre amb massa retard, l'administració proposava com a alternativa el «barraquisme vertical», i traslladava els veïns a grans blocs de construcció precipitada, massiva, barata i precària. Massa fidel a la lògica industrial, la solució potser garantia de manera quantitativa el dret a l'habitatge, però trencava les qualitats relacionals dels barris i negava als veïns el dret a la ciutat. Les patologies constructives dels edificis, la precarietat de les infraestructures bàsiques, la manca d'equipaments i transports i la mediocritat dels espais públics definien un paisatge urbà sense civilitat.

Només la lluita veïnal, la capacitat d'organització de les associacions, la seva empena i perseverança a l'hora de reclamar el que els pertocava, va defensar el teixit social i productiu de la Barcelona suburbial. La seva legitimitat democratitzadora va portar als barris escoles, biblioteques, parcs i transports públics que permetrien a aquests «barris del darrere» ingressar de ple dret al mapa de la ciutat oficial. Les lliçons d'aquesta lluita són fonamentals per afrontar un interrogant que encara, i cada cop més, està pendent de resposta: com aconseguir que la ciutat aixoplugui a tothom?

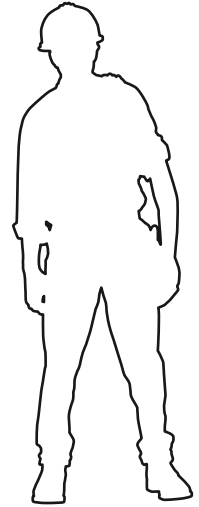
EL CARMEL I NOU BARRIS DEL DRET A L'HABITATGE AL DRET A LA CIUTAT

- 1 Parc del Guinardó / Turó de la Rovira
- 2 Carrer del Santuari / Carretera del Carmel
- 3 Carrer del Santuari / Carrer de l'Alguer
- 4 Metro El Carmel
- 5 Metro Vilapicina
- 6 Turó de la Peira
- 7 Can Peguera
- 8 Parc Central de Nou Barris
- 9 Seu del districte de Nou Barris

EL CARMEL Y NOU BARRIS DEL DERECHO A LA VIVIENDA AL DERECHO EN LA CIUDAD

**¿Cómo lograr que la ciudad
cobije a todo el mundo?**

La necesidad de un techo es más imperiosa que cualquier norma urbanística. Bien lo saben vecindarios como el Carmel y Nou Barris, surgidos de asentamientos de barracas y rellenados de bloques residenciales por el «chabolismo vertical». Fuera del amparo del Estado y bajo la presión de la especulación inmobiliaria, estos barrios se hicieron a sí mismos, en una lucha permanente contra la orografía, la intemperie y la pobreza. Su lucha por una vivienda digna está repleta de lecciones para afrontar un reto todavía demasiado vigente: ¿cómo conseguir que la ciudad cobije a todo el mundo?

Tres cerros señalan el umbral de otra Barcelona al norte de su llanura marítima. La franja que los separa de Collserola, antiguamente un paisaje agrícola y más tarde una zona de veraneo, acabaría convirtiéndose en el territorio de acogida de muchos de los recién llegados que la ciudad recibió en la posguerra, durante su periodo de mayor expansión industrial. En el Carmel y en Nou Barris se palpa como en ninguna parte en Barcelona hasta qué punto la necesidad de un techo es más imperiosa que las leyes del urbanismo. Fuera del amparo del Estado y bajo la presión de la especulación inmobiliaria, estos barrios populares se hicieron a sí mismos, en una lucha permanente contra la orografía, la intemperie y la pobreza.

En los asentamientos de barracas autoconstruidas, los obreros seguían trabajan-

do los domingos para construir con sus manos infatigables las cloacas, los firmes y las aceras de unas calles informales que el Ayuntamiento no reconocía. Siempre con demasiado retraso, la administración proponía como alternativa el «chabolismo vertical», y trasladaba a los vecinos a grandes bloques de construcción apresurada, masiva, barata y precaria. Demasiado fiel a la lógica industrial, la solución quizá garantizaba de forma cuantitativa el derecho a la vivienda, pero rompía las calidades relacionales de los barrios y negaba a los vecinos el derecho a la ciudad. Las patologías constructivas de los edificios, la precariedad de las infraestructuras básicas, la carencia de equipamientos y transportes y la mediocridad de los espacios públicos definían un paisaje urbano sin civilidad.

Solo la lucha vecinal, la capacidad de organización de las asociaciones, su empuje y perseverancia a la hora de reclamar lo que les correspondía, defendió el tejido social y productivo de la Barcelona suburbial. Su legitimidad democratizadora trajo a los barrios escuelas, bibliotecas, parques y transportes públicos que permitirían a estos «barrios de atrás» ingresar de pleno derecho en el mapa de la ciudad oficial. Las lecciones de esta lucha son fundamentales para afrontar un interrogante que todavía, y cada vez más, está pendiente de respuesta: ¿cómo conseguir que la ciudad cobije a todo el mundo?

EL CARMEL Y NOU BARRIS DEL DERECHO A LA VIVIENDA AL DERECHO A LA CIUDAD

- 1 Parque del Guinardó / Turó de la Rovira
- 2 Calle del Santuari / Carretera del Carmel
- 3 Calle del Santuari / Calle del Alger
- 4 Metro El Carmel
- 5 Metro Vilapicina
- 6 Turó de la Peira
- 7 Can Peguera
- 8 Parque Central de Nou Barris
- 9 Sede del distrito de Nou Barris

